

Yayın Dünyasına Sert Bir Çimdik

Siber Oral

Taraf, 17 Haziran 2009

Gerçek'ten daha edebi, Edebiyat'tan daha gerçek... Nereye varır bunun sonu?

Öyle bir kitap yazmak istiyor ki aslında M, yazılabilecek en iyi kitap olsun; hem yazı sanatının doruğu olsun, hem de sanattan tümüyle arındırılmışçasına gerçek olsun. Tüm insanlığa seslenmekle kalmayın, herkesi derinden sarsın ve sarssın; kimse için bu kitabı okumanın öncesiyle sonrası bir olmasın. Bir insanın yazamayacağı bir kitaba varıyor bunun sonu – zaten M de kitabın yazarı değil, yazıcısı olarak görüyor kendini. Kitap, “Kendini Yazdıran” onun gözünde.

Cem Akaş'ın 'yazar' olarak kendisiyle bir mücadelesi var mı?

Yazısını ciddiye alan her yazar kendisiyle mücadele eder. Neyi yazacağını, nasıl yazacağını, neden yazacağını sorgular, yazdığını beğenmez, ama yazmadan da duramaz. Ben bir tek “kime ne faydası olacak” kısmını pek kurcalamam; kurcalayacak olsam yazamazdım.

M'nin mücadelesi zaten malum. Onun sancılılarıyla benzer sancılarınız olmuştur sanırım?

M çok aşkın bir kitabı, aşkını yöntemler kullanarak yazmaya çalışıyor. Benim tabii ki öyle bir iddiam olmadı hiç. Genelde kitap yazmak, problem çözmeye benzer bir zihin durumu yaratıyor bende. Problemi de kendim kuruyorum tabii. “19” bu açıdan biraz farklı bir deneyim oldu. Yine temel bir problem kurgusu vardı, ama bunun ötesinde yerlere götürdü beni kitap. Yazma ahlakı, yazar olma ahlakı, insan olma ahlakı üzerine çok düşündüm: genel anlamda “iyi” bir insanın tek bir hırsı feci sonuçlara yol açarsa, o insana “iyi” olarak bakmayı sürdürülebilir miyiz? Sürdüremeyeceksek, tüm diğer iyilikleri sıfırlanır mı? Bu insan aslında nasıl bir insandır? Bu hırs nasıl bir hırsır? İnsan kendi ahlakı hakkında kendini hiç kayırmadan durabilir mi?

M kitabın nasıl sonlanacağını bilmiyor. Siz 19'a başladığınızda başınıza geleceklerden haberdar mıydınız?

Hayır. Gerçi her kitabın tamamlanmış hali çeşitli sürprizler, yola çıkarken kestirilememiş yönler barındırır, ama ben genelde ne yazacağımı, nereye gideceğimi iyi kötü bilerek otururum yazmaya. Bu kez öyle olmadı. Bu biraz da Kuran'a bakarak, sureleri iniş sırasına göre takip ederek bir yapı oluşturma isteğimden, bu yapıya Hz. Muhammed'in ve Mustafa Kemal'in yaşam serüvenlerinden unsurlar/izlekler enjekte etmeye çalışmamdan kaynaklandı. Bu yapıları kendi yapıma uyarılma/dönüştürme çabasının sonuçları, her adımda bir sürprizle karşılaşmama yol açtı. Bu da aslında yazma keyfini doyasıya hissettiğim anlar oldu. Bu anlamda “19”, farklı biçimlerde okunabilir – bir yazarın hırsının hikayesi olarak da okuyabilirsiniz, işin içine Kuran'ı, Hz. Muhammed'i, Mustafa Kemal'i ve başka şeyleri katıp başka anlam düzeyleri kurabilirsiniz. Yazarları mimarlar ve kaşifler olarak ikiye ayırıyorum; “19”da plan yapmadan, keşfede keşfede yapısını kuran bir mimar gibi hissettim kendimi.

19 bana Türkiye'deki yazar, yayıncı, eleştirmen ilişkilerine de bir çimdik gibi geldi...

Bana da öyle geldi bir yanıyla! Dediğim gibi “19”, çeşitli “şifre”ler barındırıyor olabilir – yayın

dünyamız bağlamında da. İlk öyküm 1987’de yayımlandığında 19 yaşındaydım; 1992’den beri de yayıncılık yapıyorum. Hasbelkader 22 yıldır yayın dünyasının içindeyim demek. Eşeği bağlasanız birşeyler öğrenir. Pozitif şeyleri de öğreniyor insan, yalan dostlukları, çıkar ilişkilerini, kifayetsiz muhterisleri, abdurrahman çelebileri, M’nin deyimiyle “tüccar terzi”leri ve onların sığ repertuarlarını da öğreniyor, ne yapacaksınız.

“Kitap yazmam gerektiğinde kitap yazıyorum” diyorsunuz. 19’u neden yazmanız gerekiyordu?

Kendime biçtiğim bir “yenidenyazım” programım var. Bunun en zorlu etaplarından biri olarak görüyordum “19”u. Bir anlamda başlangıçtaki hedefimi tutturamadığımı da söylemem gerek – kaynak yapıları mümkünse birebir izleyen bir metin yazmak istiyordum, beceremedim. Öte yandan bugüne kadarki romanlarımın baskın odağı olan “gizli örgüt” kurgusunu bırakıp, “karakter” kurgusunu öne çıkaracak yeni bir diziyeye başlamak istiyordum; “19” bu dizinin ilk kitabı olacaktı, oldu. Yukarıda söylediğim gibi, yazıda ve yaşamda ahlak meselesiyle hesaplaşmak istiyordum; “19” bunun için mükemmel bir zemin oluşturdu.